

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 263. szám.

Csütörtök, november 18.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kossuth Ferenc és a pártja.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, november 17.

(Lg) Néhány esztendő hijján két évtized óta állt Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt élén. Átvette halhatatlan atyja politikai örökségét, hogy kompatibilis részének megvalósításáért dolgozzék. Ezt tüzte ki élete céljául, ezért hirdette fáradhatatlanul az ország függetlenségének dogmáját, ezért küzdött ádáz tusát a nemzeti önállóság minden ellenségével.

Egy kis ellenzéki töredék élére állva kezdte meg a harcot és másfél évtized alatt ebből a töredékből lett a képviselőház többsége. Fáradhatatlanul buzgó apostoloskodása visszhangot teremtett szavainak az országban és a függetlenségi párt a nélkül, hogy elveiből bármit is földadni kényszerült volna, részesevé lett a kormányhatalomnak is. Kossuth Ferenc vezette idáig a pártot s ime, a párt ezen a ponton elhagyta vezérét. Inkább hajlott azokra a törekvésekre, amelyek az egységes vezetést lehetetlenné tették. Kossuth szavával, levelével, vagy ajánlatával nyerték a legtöbben a mandátumot, — Kossuth Lajos fiának ajánlatát ez a nemzet sohasem fogja visszautasítani — s ime, ők, akik boldogulásukat, állásukat köszönhetik és köszönhetik Kossuth nagyon is jó szívének, rut hálálansággal fizetnek vissza.

Pedig elvi különbség nem is merült föl a vezér és pártja között. Egy kalendáriumi időpontnak nevésegesen kis részletkérdését használták föl a szakításra azok, a kikben a féktelen nagyraívágás vezéri ambíciókat ébresztett. Valamely nagy nemzeti kérdés szempontjából öt-hat esztendő valóban nem lehet különbség és a türelmetlenkedők mégis úgy vélték, hogy joguk van szembeszállani Kossuth Ferencel.

És meg is tették. Elérték pedig azzal azt, hogy a függetlenségi párt széthomlott

és így megsemmisült annak a fáradságos nagy munkának eredménye, amely a pártot többséggé tette és jogot adott neki, hogy a kormányhatalom reábizását alkotmányosan kívánhassa. A hatalom küszöbén semmisítették meg ezt a jogot a belső forradalom szítói.

És féktelenségükben nem vetnek ügyet arra sem, hogy Kossuth Ferenc felszabadította és általánossá tette Kossuth Lajos kultuszát. Hogy az az ő fáradhatatlan buzgóságának gyümölcse Kossuth Lajosnak az egész országra kiterjedt kultusza, amely pedig nálunk egyet jelent a függetlenségi eszmék istápolásával, a szabadság és a teljes önállóság után való rajongás folytonos ébrentartásával.

Mig azelőtt voltak ellentétek, amelyek kormányok, hatóságok részéről fölmerültek a kultuszszal szemben, ma az egész nemzet, a kormány, a hatóságok, az országgyűlés minden alkalommal együtt ünnepli Kossuth Lajos emlékét és az ő emlékének áldozva új erőt gyűjt a folytonos szabadságharcra. Mindez Kossuth Ferenc műve.

Erre sincsenek tekintettel a törpe epigónok, akik csak azt látják, hogy sikerült megtéveszteniök egy csoport embert, — véletlenül képviselők — akik szavukra megtagadták Kossuth Ferencet. A nemzet azonban nem tér ilyen tévutakra. Kossuth Ferencel nem ér föl eme csoportnak bármily lármás szava, amely hangos ugyan, de tartalmatlan. A nemzet érzi ezt a bántó ürességet és szívvél-lelékkel követi Kossuth Ferencet, akinek bölcs és megfontolt vezetése alatt reméli elérni a teljes gazdasági függetlenséget. Justhék kisedet csoportján kívül nincs ember az országban, aki azt követelné, hogy öt nagyobb és igazabb hazafinak ismerjék el — Kossuth Lajos fiánál.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, november 18.

Nagybecskerek város képviselőtestülete, mint ismeretes, hétfőn, folyó hó 22 én tartja meg november havi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő:

1. M. kir. pénzügyminiszter leirata a házbéradó ügyében.
2. Kereskedelemügyminiszter leirata a „Vámház” állomásnál engedélyezett vasuti kövezetvám ügyében.
3. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata az V. állami óvodára vonatkozó adásvételi szerződés tárgyában.
4. Ugyanannak jóváhagyó határozata özv. Guttmann Jakabné és fiai cég segélyezése tárgyában.
5. Alispáni leirat Czveity István hazaszállítása tárgyában.
6. A magyar földrajzi társulat köszönő irata.
7. A városi virilisták névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság jelentése.
8. A főgimnáziumi igazgató beadványa a szükséges padok beszerzése tárgyában.
9. Az állami elemi népiskola gondnokság átirata két új osztály bebetorozása tárgyában.
10. Hivatalos jelentés az október havi pénztárvizsgálatról.
11. Ugyanannak a folyó évi november havi pénzszükséglet fedezése tárgyában.
12. A városi tanács, mint I. fokú iparhatóság javaslata a cselédszerzési szabályrendelet módosítása tárgyában.
13. A városi árvaszék bemutatja az özv. Kovács I. M.-néval kötött adásvételi szerződést.
14. A városi tanács bemutatja a Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek intézetének ajándékozott ingatlanra vonatkozó iratokat.
15. A Miasszonyunkról nevezett zárdaiskola főnöknőjének kérvénye a várostól elfoglalt terület megváltási összeg elengedése iránt.
16. A városi tanács javaslata a toronyórák jókarban tartása tárgyában beérkezett ajánlatokról.
17. Ugyanannak az írószerek beszerzése tárgyában beérkezett ajánlatokról.
18. Ugyanannak a cserépfedési munkákra beérkezett ajánlatok tárgyában.
19. Ugyanannak a kőműves munkákra vonatkozó ajánlat tárgyában.
20. Ugyanannak a városi mérlemezési jog beérkezésére vonatkozó ajánlatok tárgyában.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az oroszlán, a bárány, a nagyszakálu ember és a 3 águ korona.

A kávéházban megismerkedtem egy rokonszenves öreg urral. Olyan idő járt, hogy szörnyű butának éreztem magam, de még idejekorán rájöttem, hogy van ennek az állapotnak egy végtelen nagy előnye. Sokkal jobb ugyanis, ha csak én érzem magam butának, mintha mások konstatálják ezt rólam.

Az öreg ur éppen kapóra jött, jóllehet féltem a leleplezéstől.

— Nem écskai uraságod?

— Nem.

Erre azt felelte:

— Azért! — és leült mellém.

Ilyen könnyedén átesve a társalgás nehézségein, hamarosan vidámabb tárgyakra térünk át és elkezdünk az almokról beszélgetni.

— Szokott ön álmodni? — kérdezte.

— Néha.

— En elég gyakran. És többnyire miket álmodik ön?

— Hol ezt, hol azt. Néha nagyon gazdag vagyok és feketekávéban fürdöm.

Erre ő vette át a szót.

— Engem végig kísért az egész életemen egy csodálatos álom, ámbar azt sem tudom bizonyosan, hogy álom volt-e, avagy csak káprázat. Ráér meghallgatni?

Semmi dolgom sem volt, de azért megnéztem az órámat, hogy annál nagyobb fontosságot tulajdonítsak a hallgatásomnak.

— Ráérek.

— Gyerekkoromban nagyon féltem az égi-háborútól s mikor megzendült az ég, én már az ágy alatt bujkáltam.

Nem hatott rám semmi ravaszul kikomponált mese, a melyekkel az apám fálnak akart állítani, én csak az ágy alatti fal mellett éreztem magam biztonságban. Azokban a mesékben csupa olyan emberről volt szó, a kiket matráccon keresztül ért a villám, míg igen hosszú életűek gyanánt szerepeltek mások, akik — teszem azt — egy boros palack társaságában várták meg a vihar elvonulását.

Csak melléleg említem meg, hogy édes apámat a villám csapta agyon, éppen ilyen magányos borozgatás közben.

Egyszer haza igyekeztem a készülő eső elől. Még nem zengett az ég, de a felhők már torlódtak jóllehet hatalmas aranyu tiszta kék égdarabok is látszottak még.

És akkor valami csodálatos látvány kapott meg. A felhők játéka. Világos hamuszürke tengerből előbukkant egy bozontos oroszlánfej. A leg-tisztább példány. Látott ön már oroszlánt?

— Láttam.

— Hát éppen olyan volt. Lobogott a sörénye s a hogy fujt a szél, kialakultak a többi tagjai is. Imponáló törzse, a négy izmos lába, a hatalmas farka. Tudtam, hogy csupán a szelek járása szerint mozog, de én akkor hajlandó voltam elhinni, hogy engem fenyeget. Csak állt és bámult maga körül. Szemközt vele báránylelők usztak és egyszerre csak előtűnt egy göndör kis báránka. Remegő, kicsi, szelid.

Barátom szünetet tartott.

Megtörülte izzadó homlokát, kifujta az orrát, megivott egy pohár vizet és a vállamra tette a kezét.

— Fialat ember, készüljön el mindenre, mert nem hétköznapi dolog, ami ez után következik.

Tekintve, hogy állás nélkül voltam és így minden napom ünnepnapszámba ment, olyan szokatlan készülődésre nem is volt szükségem.

— Hallgatom, uram, engem nem rémit már semmi.

— Jól van, én folytatom. De aztán ne tegyen szemrehányást. Eddig két alakunk van: az oroszlán, meg a bárány. De most fölemelkedett egy újabb felhő, sokkal sötétebb, mint az előzőek közül valamennyi s kibontakozott belőle három alak. Az első hatalmas szakálu ember, szinte belebotlott az álla kenderébe, az utána következő öreg és görnyedt, a harmadik hosszú, cingár. No, no!

— Tessék?

— Fogózzék meg jól a székében, most következik. A bárány fölemelte az első két lábát és a hátulsó kettőt (mert négy volt neki) elkezdett táncolni. De úgy táncolt, hogy az már sok volt egy báránytól, aki azonfelül nem is igazi bárány, hanem felhőből való. Majd kiverte az oroszlán szemét, az pedig csak nézte bambán, ásitott hatalmasakat és nem ette meg. No, no!

— Tessék?

— Mondtam már, hogy jól fogózzék meg az asztalban? Igen? Hát csak ismétélhetem ugyanezt, mert ami most jön, az felül minden képzeletet. A három alak — mert most már öt figurával dolgozunk, az oroszlánal, a báránnyal, a nagyszakáluval, a görnyedttel és a cingárral — verte ehhez a tánchoz a dobot, a kezük fáradhatatlanul dolgozott, míg egészen elkopott. Bizony isten, elkopott. Mar a könyökükkel dolgoztak, aztán a vállukkal hajoltak le, végül a fejükkel. De most!

Barátom az asztalra csapott, amitől én összerézzentem. Majd belevágtam a fejemet az ablakba, ami szemelláthatólag tetszett neki.

21. Ugyanannak a nyomtatványok szállítási vonatkozó ajánlatok tárgyában.
 22. Ugyanannak a város részére szükséges petroleum, gyertya, stb. szállítására vonatkozó ajánlatok tárgyában.
 23. Ugyanannak a bádigos, lakatos munkálatokra és épületfa szállítására vonatkozó ajánlatok tárgyában.
 24. Ugyanannak jelentése a Rezsólaktanyában felépített szin tárgyában.
 25. Ugyanannak Barsi János illetősége tárgyában.
 26. Ugyanannak Bozsini Tódor illetősége tárgyában.
 27. Ugyanannak Fuchs László illetősége tárgyában.
 28. Ugyanannak Liptai József és Róza illetősége tárgyában.
 29. Ugyanannak Radiszlav Valérné illetősége tárgyában.
 30. Ugyanannak kk. Radojev János illetősége tárgyában.
 31. Ugyanannak öz. Weissl Gyuláné illetősége tárgyában.
 32. Az előfogatos kérvénye béremelés iránt.
 33. Több városi alkalmazott kérvénye lakbéremelés iránt.
 34. Mirkov Sándor és Száva lovasrendőrök kérvénye lótartási átalányuk felemelése iránt.
 35. Fischer József kérvénye a községi kötelekbe való felvétele iránt.
 36. Gerstner János kérvénye a községi kötelekbe való felvétele iránt.
 37. Reitter O. rendőrkapitány szabadsága. És a netán még beérkező tárgyak.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 12 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának november havi előadásai a következő napokon lesznek:
 November 23: 8-9-ig Művelődéstört., 9-10-ig Egészségtan.
 November 25: 8-9-ig Fizika, 9-10-ig Gazdasági földrajz.
 November 30: Egészségtan, 9-10-ig Gazdasági földrajz.

November 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 November 19., 20., 21. Országos vásár.
 November 21. A Nógrádi-kiállítás megnyitása.
 November 22. Városi közgyűlés.

— **Személyi hír.** Botka Béla főispán, aki hivatalos ügyekben néhány napig Budapesten tartózkodott, tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Magyary Pál kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma közli a Magyary Pál kitüntetésére vonatkozó királyi kéziratot, amely szerint a király a vallás- és közoktatási miniszter előterjesztésére Magyary Pál nagybecskereki plébánosnak a

— Ugy-e, ideges! Hát láttam én ezt azonnal. Készüljön, fiatal ember, készüljön.
 — Kész vagyok.

— Hát akkor a bárány nekiment az oroszlának és felfalta. Ne téveszsze össze a dolgokat, öten voltak. Az oroszlán, a bárány, a nagyszakálu, a görnyedt, a nyápic és nem az oroszlán ette meg a bárányt, hanem fordítva. Ugy fordítva, hogy a bárány az oroszlán. És ebben a pillanatban feltűnt mindnyájuk fölött egy hatalmas, szelid színű, háromágu korona.
 — Hány águ?
 — Háromágu. Magam is esodálkoztam rajta, mert ilyen még nem láttam, de így volt és ragaszkodjunk a rideg tényálláshoz.

Én megdermedve bámultam az égi csodát s mire magamhoz tértem, már szakadt az eső. Álom volt-e, avagy látomás? — ma sem tudom. Azonban késő öregségemben rájöttem, hogy a sors intő keze volt. Az kívánt engem figyelmeztetni olyasmikre, amik bekövetkezőek voltak s a mire akkor bálga fővel nem gondoltam. Kívánja, hogy megmagyarázzam?
 — Nem.
 — Tehát az oroszlán én voltam.
 — Ön?
 — Igenis, én. Ifju és merész, aki nagy tervekkel és még nagyobb erővel mentem neki az életnek. A bárány, az szimbolum.
 — Bocsanat...
 — A bárány szimbolum volt, — csapott barátom az asztalra. — Az a színésznőket képviselte, akik folyton az orrom előtt táncoltak. A nagyszakálu...
 — Az a direktor volt.
 — Dehogy! Ön nem ért ehhez, fiatal ember, fogalma sincs az egész ügyről, hiszen a színigazgatók nem viselnek hosszú szakált! A hosszszakálu... no... no...

„Baldogságos Szűz Máriáról“ nevezett babolchai címzetes apátságot adományozza.

Magyary Pál pápai kamarás, apátplébánosnak kitüntetése alkalmából ma délelőtt tisztelgett a nagybecskereki róm. kath. hitközség küldötttsége Franz J. L. hitközségi elnök vezetésével Magyary Pálnál s meleg szavakkal üdvözölte őt. Az üdvözlést Magyary meghatóan köszönte meg.

Ugyancsak ma nyújtották át egyes nagybecskereki katolikus hívek ajándékát is az apátnak, amely egyházi szerekből áll.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Nimesevics Erzsébet pancsovai polgári iskolai helyettes tanítónőt a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé nevezte ki.

— **Erzsébet királyné emléke.** Az Eötvös-utcai állami elemi iskolában a tantestület holnap gyászünnepélyt rendez, mely alkalmával a szokásos énekeken és szavazatokon kívül az emlékbeszédet Kiss Mária állami tanítónő fogja tartani.

— **A munkásgimnáziumból.** A kulturegyesület munkásgimnáziumában ma este 8-9-ig Harzer József főgimnáziumi tanár fizikai, dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanár pedig gazdasági földrajzi előadást tart.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontál vármegye állandó választmánya ma délután 4 órakor Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a holnapi meggyűlésre kerülő tárgyakat készítette elő.

— **Eljegyzések.** Reiner Vilmos biztosítói tisztségviselő Arádról eljegyezte Rosenfeld Sámuel nagybecskereki kereskedő bájos és szeretetreméltó leányát, Jankát. Az esküvő folyó hó 21-én délután lesz a menyasszony szüleinek a házában.

Lokajcsek Fülöp eljegyezte Galiszer Zsófia tanítónőt Perlaszról.

— **A városi állandó választmány ülése.** Nagybecskerek városi állandó választmánya ma délután 4 óráig ülést tartott, amelyen a holnapi meggyűlésre kerülő tárgyakat készítette elő.

— **Izraelita istentisztelet.** A nagybecskereki izraelita templomban a péntek esti istentisztelet délután 4 órakor kezdődik.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontál vármegye törvényhatósága, mint már emlitettük, november 19-én, holnap délelőtt 10 órakor az időközben összegyűlt ügyek elintézésére rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés főbb tárgyai a következők:

A kereskedelmi miniszter leirata a vármegye törvényhatósági bizottságának a szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasut menetrend módosítása tárgyában. — Győr vármegye átirata az utolsó nemesi felkelést tárgyzó munka megrendelése tárgyában. — Szabolcs vármegye közönségének levele az aradi 13 vértanu vesztőhelyének megvásárlása tárgyában. — Zalavár-

— Fogalmam sincs.
 Barátom megint az asztalra csapott.

— A végrehajtó volt. Senki más, mint a végrehajtó. A többi akármilyen számár kitalálhatja, nemcsak ön. A görnyedt a becüs, a cingár az ügyvédjelölt. Ezek doboltak, doboltak annyit, hogy tövig kopott el a karjuk. Mit mondjak magának! Hogy ezek mennyire ragaszkodtak hozzám, arról nincs embernek fogalma. A végrehajtó ott lakott nálam, külön ágyat béreltem neki, hordozta a ruháimat, viselte az ingeimet, az én szabadjegyemmel utazott a vidéken s ott tartotta a randevuit. Megesküdött százaszor, ha ugyan nem ezerszer, hogy én vagyok az ő támasza és talpköve s nélkülüm elbocsátanak az állásából, vagy legrosszabb esetben — munka hiányában — beosztanak a telekönnyhöz dijnoknak.

Mit tehettem?
 Hát emberevő vagyok én? Hiszen elég kutyasors a végrehajtóé, azt szítja minden ember és nem a hitelezőt, aki felláztatja az ügyvédet az ember ellen és nem is az ügyvédet, aki az ártatlan segédjét küldi el maga helyett a licitációkra. Uram, fiatal ember, az én keblemben nemesen dobogó szív reszket — én kenyeret adtam egy férfinak, állandó foglalkozáshoz juttattam, hogy ne pusztuljon el nyomorultán. Oh, a kis táncoló báránykák csak segítségemre voltak ebben...
 Előkelő barátom elhallgatott s megivott két pohár vizet.

— Uram, — kiáltottam rá akkor, — hiányos a történet. Hát a háromágu korona?
 Szelid arca csupa melankólia lett.
 — Hja, igaz, majd elfelejtettem. Ugyan adjon kölcsön holnapig három koronát. Becsületszóra.

Sz. Szigethy Vilmos.

megye átirata a cigányügy rendezése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratuknak hasonló felirattal leendő támogatása iránt. — Szabolcs vármegye határozata az 1899. évi italmérségi jövedékről szóló törvények végrehajtása tárgyában. — A községi és körjegyzők nyugdíjalapjának 1910. évre szóló költségelirányzata. — Franzfeld község határozata, illetve szabályrendelete a házaló kereskedésnek a község területén való betiltása tárgyában. — Torontál vármegye határozata vasutépítés céljából szükséges földterületnek a községi közlegelőből való ingyenes átengedése tárgyában. — A nagybecskereki közpénztár fűtési rendszerének átalakítása tárgyában. — A vármegyei dijnokok fizetésének és szolgálati viszonyainak rendezéséről szóló szabályrendelet megalkotása. — A m. kir. honvédelmi miniszter ur f. é. 105.400. számú rendelete a fősorozási elnökök és orvosok kiküldetése tárgyában. — A főveendő kórházi kölcsönre vonatkozó ajánlatok. — Szaján község s. jegyzői állás szervezése. — A csókai jegyzőválasztás elleni felebbezés. — Vármegyei földadó-bizottság tagjainak megválasztása. — A virilis megyebizottsági tagok 1910. évi névjegyzéke. — Törökbecse község határozata polgári iskola felépítése tárgyában.

— **Réthly Antal előadása.** A kulturegyesület szabad liceumának vasárnap esti megnyitó előadására erősen folynak az előkészületek. A megnyitó előadás kitűnő előadója Réthly Antal szombaton este érkezik meg Budapestről Nagybecskerekre s előadását vasárnap este 8 órakor tartja meg a városi színházban. A nagyérdemű előadás iránt általános az érdeklődés s a jegyek egy része már most elkelt. A jutányos árú jegyek azonban még kaphatók Mangold Lipótnál, de igyekezni kell a jegyek váltásával, mert több jegyet a kulturegyesület nem adhat ki.

— **Ülések a vármegyén.** A megyei állandó bíráló-választmány ma délelőtt Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, melyen résztvettek Franz J. L., Oldal Antal és Farkas Vince. Az ülésen azoknak a virilistáknak az ügyét tárgyalták, akik különböző adóhivatali kerületekben fizetnek adót. A választmány 11 leg több adót fizetőt felvett a virilisták névjegyzékébe. Törölte a választmány a virilisták névjegyzékéből Franz J. L. takarékpénztári igazgatót, mert ő mint választott tag kívánja gyakorolni jogait. Végül a választmány a csenei és beodrai megyebizottsági tagválasztásokat az előzetes vizsgálat alapján jóváhagyta.

Ugyancsak ma délelőtt tartott ülést Menezzer Lipót elnöklésével a megyei állandó igazoló-választmány is. A választmány tudomásul vette a bíráló-választmány határozatát a főléptet virilistákról s megállapította a virilisek névjegyzékét. Végül a folyó évi október hónapban Csentán és Kiszomborban megejtett megyebizottsági tagválasztásokat, miután azok ellen felebbezést nem adtak be, igazolta.

— **A kulturegyesület szabad liceuma Törökbecsén.** A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, amely egyre fokozottabban terjeszti ki működését az egész vármegyére, most egy újabb intézménnyel gazdagította a vármegye kulturális életét. Mint ugyanis Törökbecséről jelentik, ott dr. Kőnczöl József, a törökbecsei polgári iskola jeles igazgatójának buzgólkodására megalakult a kulturegyesület fiókjaként a törökbecsei szabad liceum egyesület, a melybe már megalakulásakor közel száz tag lépett be.

Az egyesület elnöke dr. Csávossy Ignácot, a törökbecsei járás köztisztviselőjében álló s minden kulturális ügy iránt lelkesen érdeklődő főbíráját választották meg. Alnökök lettek Ambrus Artur plébános és Kopasz Ferenc járásbíró. Ügyvezető-igazgató dr. Kőnczöl József polgári iskolai igazgató, főtákar Götthl Károly polgári iskolai tanár. Másodtitkár Varsányi Erzsébet, ügyvez. dr. Bács megyei Elek. pénztáros Gyarmathy Margit, háznagy Grosz Kálmán. Az igazgatótanács tagjai: Breitkopf Kálmán, Breitkopf Kálmán, dr. Csávossy Ignác, dr. Davidovics Bogdán, Déri Sándorné, Garai Izsó, dr. Gerő Leo, id. Halmos Lajos, Istvánffy Istvánné, Kiszelitsky János, ifj. Koren Pál, Krause Ervin, Luxeder György, Pollák Sámuel, öz. Pulay Románné, Rankovits István, Richter Hugóné, Schlesinger Izidorné, Solymos Gusztávné, dr. Szamek Gusztáv, Szivcevsz Partenie, Sztollár László, dr. Weliacha Károlyné, Zwipp Rezsóné. Alakítottak továbbá irodalmi szakválasztmányt, melynek elnöke dr. Weliacha Károly, alelnöke Ribiczey Piroska, zene és képzőművészeti szakválasztmányt, melynek elnöke Zambelliné Helén, alelnöke Richter Hugó és színészeti szakválasztmányt, melynek elnöke Boros Ferencné, alelnöke pedig Patay Béla lett. A szabad liceum még ez évben megkezdí

működését s rendszeres előadásokat tart Törökbecsén a tél folyamán.

Tanítógyűlés. A Délmagyarországi Tanítóegylet nagybecskereki fiókköre ma délelőtt 10 órakor tartotta meg rendes őszi gyűlését a helybeli központi állami elemi iskolában. A gyűlésről, melyen Rózsa Ferenc óteleki igazgatótanító elnököt s amelyen részt vett Grézlo János kir. tanfelügyelő is, a tanítók és tanítónők imponáns számmal voltak képviselve. A gyűlésről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

Halálozás. Herodek Pálné, született Schlosser Antónia, Herodek Pál nagybecskereki szabómesternek a neje ma reggel 7 órakor 45 éves korában meghalt. Az elhunytat holnap délután temetik el.

Analfabéta-tanfolyamok Torontálvármegyében. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a tél folyamán az Országos Közművelődési Tanácssal karöltve tanfolyamokat rendez a felnőtt analfabéták számára a vármegye különböző vidékein. Több tanfolyam már meg is kezdte a működését; így: Ürményháza-n 21 hallgatóval. (Tanító: Klein Ede igazgató-tanító.) Ferenccsalláson 40 hallgatóval. Keresztesen 36 hallgatóval. (Tanító: Patyi Péter.) Kükökházán 29 hallgatóval. Majdánban 15 hallgatóval. (Tanító: Török Tamás.) Tamásfalván 34 hallgatóval. (Tanító: Bittó Gyula.) Ezenkívül azonban még több községben nyílik meg analfabéta-tanfolyam a napokban.

Az agárverseny. A Torontálvármegyei Agársz és Lovász-egylet által a melencei határban rendezett agárversenynek ma volt a harmadik napja, amikor is a döntő mérkőzésre kerül a sor, amelyben Vécsy Alfonz báró egy agárral, Molnár N. huszár főhadnagy és dr. Magyar Károly orvos 2-2 agárral vesznek részt. A verseny eredményéről és annak lefolyásáról lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

Az elmosott vásár. A nagybecskereki november havi országos vásárnak ma volt az első napja, amelyet azonban a tegnapi megeredt s egyre tartó eső ugyszólván teljesen elmosott. A vásár nagyon szomorúan kezdődött, amennyiben a mai napon az állatfelhajtás csak nagyon kis arányú volt s a kereslet is igen lanya, úgy, hogy eladás alig történt. A vásárt különben folytatják, bár előreláthatólag teljes sikertelenséggel fog végződni.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A válságból való kibontakozás munkája lassan halad. Am ezt beavartott politikusok természetesen mondják, mert fontos, messzekiható kérdések alapos megvitatásáról és elhatározó megállapodásokról van szó. A magyar kormány a maga részéről megszövegezte már megállapodásait, most még csak az osztrákokkal való megegyezésről s a koronatanácsban való keresztülviteléről van szó. A miniszterelnök egyébként ma már át is adta az uralkodónak a magyar kormány megállapodásait.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Wekerle Sándor miniszterelnök Szteřenyi József államtitkárral ma reggel Bécsbe érkezett. A miniszterelnököt délután 2 órakor külön kihallgatáson fogadta a király, akinek Wekerle átadta a kormány előterjesztéseit.

Egy másik bécsi jelentés szerint Wekerle Sándor miniszterelnök a királyi kihallgatás után meglátogatja Aehrenthal gróf közös külügyminisztert és Bienert báró osztrák miniszterelnököt, kikkel tanácskozni fog. A miniszterelnök még ma visszautazik Budapestre.

A koronatanács.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth párt intéző-bi-

zottságának tegnapi ülésén Kossuth Ferenc bejelentette, hogy a koronatanács hétfőn kezdődik és több napig fog tartani. Kossuth bizik a koronatanács kedvező eredményében és egyúttal hangoztatta azt, ha az ország nem kapná meg a kormány által kért engedményeket, akkor ő és pártja ellenzékbe megy.

Hirek az új kabinettről.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Jól értesült politikai körökben azt beszélnek, hogy az új kormány már a jövő héten meg fog alakulni. Az új kormány elnöke e híresztelések szerint Andrássy Gyula gróf lesz, aki egyúttal megtartaná a belügyi tárcát. Wekerle Sándor pénzügyminiszter lenne, Szivák Imre igazságügyminiszter, Mezőssy Béla földmívelésügyi miniszter, míg a többi tárcák az eddigi kezekben maradnának.

A készfzetések.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült forrásból azt jelentik, hogy a készfzetések felvételére vonatkozó tárgyalások kedvező mederben folynak, úgy, hogy e tekintetben már ma biztosra vehető a megegyezés az osztrák kormánnyal.

Justhék.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Justh Gyula holnap délután 5 órára értekezletre hívta össze pártját, hogy a legközelebbi teenlőkre nézve megállapodjanak. Justhék között egyébként még mindig harcias a hangulat, sőt, a harciasság egyre növekedik, úgy, hogy most már a kormány bemutatkozását is meg akarják obstructálni.

Vörös könyv az annexióról.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a delegációk elé vörös könyvet fognak terjeszteni az annexió történetéről.

Az osztrák válság.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a német szabadelvűek és keresztényszocialisták vezérei konferenciát tartottak Bienert báró osztrák miniszterelnökkel az osztrák Reichsrath munkaképességének helyreállítása érdekében tett lépések felett. A konferenciának semmiféle konkrét eredménye nem volt, amennyiben úgy a cseh, mint a szláv pártok még nem tettek formális előterjesztést követeléseikről. Hir szerint Glombinszky a parlamenti helyzet szanalására vonatkozólag tervet fog készíteni, melyet úgy a cseh, mint a német pártok elé szándékozik terjeszteni. Glombinszky még azon is dolgozik, hogy a jövő hétre hívják össze a Reichsrathot s terjesszék be a budgetprovizóriumról szóló javaslatot.

A német császár Rómában.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlieni jelentések szerint Vilmos német császár a tavasszal Rómába fog menni s meglátogatja Viktor Emánuel olasz királyt, valamint X Pius pápát.

Változás a vatikáni követségénél.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: Egyes lapok megírták, hogy vatikáni követségünknel változás várható, amennyiben Szécheny gróf vatikáni nagykövetségünk lemondani készül állásáról. Biztos információk szerint ez a hír egyáltalában nem felel meg a valóságnak s minden alapot nélkülöz.

Zichy Nándor gróf ünneplése.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Különböző katolikus egyesületek és testületek ma nagy ünneplésben

részesítették a magyar katolikusok egyik fő vezéremberét, Zichy Nándor gróft 80-ik születésnapja alkalmából. Az ünneplés a Vigadóban folyt le, ahol Várossy Gyula kalocsai érsek üdvözölte nagy beszédben Zichy Nándor gróft.

Kragujevics bünpöre.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” ered. távirata.) A budapesti esküdttörzség ma kezdte el tárgyalni Kragujevics Spázó bünpörét. A mai tárgyaláson felolvasták Kragujevics bünlajstromát s azután az elnök megkérdezte tőle, hogy bünsnek érzi-e magát. Kragujevics kijelentette, hogy csak a vizsgálóbíró előtt bevallott lopásokban érzi magát bünsnek, a gyilkosságokban és a homoszekszuális dolgokban azonban nem. A homoszekszuális dolgok tárgyalásánál zárt tárgyalást rendelnek el. A zárt tárgyaláson Dési védő kéri a berlini tanak beidézését. A tárgyalás folyik.

Határidő-üzlet

Budapest, nov. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (novemberre) . . . . . 28 12 — — Buza (áprilisra) . . . . . 23 50 — — Rozs (novemberre) . . . . . 20 34 — — Zab (novemberre) . . . . . 15 04 — — Tengeri (novemberre) . . . . . 13 42 — —

852(4).—73

LAZ

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsio

biztosan kipróbált szer.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjük figyelembe venni.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, akik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIO

azonkívül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29—29 50
„	76	—	80	29 20—29 60
„	77	28 55—28 20	81	—
„	78	28 75—29 10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28 90—29 25
„	76	—	80	29 10—29 50
„	77	28 40—28 80	81	—
„	78	28 60—29 10	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28 90—29 25
„	76	—	80	29 20—29 50
„	77	28 50—28 85	81	—
„	78	28 65—29 10	82	—
Bánsági	75	—	79	29—29 35
„	76	—	80	29 20—29 50
„	77	28 55—28 80	81	—
„	78	28 70—29 10	82	—
Bácskai	75	—	79	29—29 40
„	76	—	80	—
„	77	28 20—28 70	81	—
„	78	28 55—28 90	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19 70—19 95
„ középminőségű új	—	—	—	19 50—19 60
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 55—14 75
„ „ II. rendű	—	—	—	14 20—14 45
Zab I. rendű	—	—	—	15 80—16 —
„ II. rendű	—	—	—	15 30—15 60
Tengeri belföldi új	—	—	—	14 70—14 80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Felolós szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(8 rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

SARG-féle 60
KALODONT
LECJOBBA
FILLER
FOO-CRÉME

SZÁLLODA ÁTVÉTEL

NAGYBECSKEREKEN.

Nagybecskerek város és Torontálmegye nagyérdemű közönségét tisztelettel értesitem, hogy a megyeszerte jó hírnévnek örvendő

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT ÁTVETTEM.

A szállodát saját felügyeletem alatt vezetem. Kitünő italok, izletes ételek pontos kiszolgálásáról gondoskodom.

A pilseni polgári sörfőzde ösforrásából állandóan friss csapolás.

Tiszta szállószobák. **Kocsiszin.**

Kávéházamban minden este kitünő cigányzene.

Becses pártfogásukért tisztelettel esedezik

SÓLYOM GYÖRGY SZÁLLODÁS.

1014-10.2

ELADÓ.

Tükrös előszobafal
eladó

Deák Ferenc-utca 7. sz.

595-x 55

7857/1909. sz. A zombolyai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye zombolyai járásához tartozó Nagytószeg községében megüresedett és az 1908: XXXVIII. t.c. 30. §-a értelmében 180 korona évi fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított működési díjakkal javadalmazott községi **szülésznői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t.c. 27. és 28. §-a értelmében erkölcsi bizonyítvánnyal is kellően felszerelt kérvényüket folyó évi **december 7-ik napjának d. u. 5 órájáig** a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz nyújtsák be, mert a később érkező, avagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Zombolya, 1909. évi november 15

1024-3.2 **Förös József**, főszolgabíró.

1909. évi május hó 1-étől állandóan kapható!

Magyar forrás. Húgyhajtó és húgysavoldó Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, széneavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES**. Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesezen: 74. Telefon Budapesten III-93.

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'sa Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható. 703-100.99

Oda Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza						
Sz.-v. 4702 I-III	Sz.-v. 4704 I-III	Sz.-v. 4706 I-III	V.-v. 4714 I-III	Motorkocsi menetek II-III. osztály			146.			Motorkocsi menetek II-III. osztály			V.-v. 4713 I-III	Sz.-v. 4703 I-III	Sz.-v. 4701 I-III	
645 1010	940	—	225	—	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	115	—	630	—	715
049 1230	1123	—	422	—	500	1204	ind.	Kecskemét (136)	—	—	—	1121	—	435	821	406
1222	1115	—	451	—	555	1243	"	Kis-Kun-Félegyháza (136)	—	—	—	1064	—	420	717	323
—	—	—	559	—	820	—	"	Szeged-Rókus (145)	—	256	627	1020	—	345	—	242
155	100	—	332	510	940	620	ind.	Szeged (136 145)	914	1247	606	745	—	235	—	1232
158	105	—	337	515	945	625	ind.	Uj-Szeged	910	1242	601	740	—	231	—	1228
205	115	—	344	523	1000	633	érk.	Szöreg (136)	900	1214	552	731	—	223	—	1220
206	124	—	347	524	1006	634	ind.	Szöreg	859	1233	543	705	—	221	—	1219
213	130	—	357	532	1012	641	↑	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	852	1225	541	658	—	213	—	1211
218	139	—	403	537	1019	646	↑	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	845	1220	536	650	—	208	—	1205
227	152	—	412	545	1028	653	↑	*Gyála	838	1214	529	644	—	201	—	1157
234	202	—	425	552	1044	700	↑	Szerb-Keresztur	831	1208	523	637	—	193	—	1149
243	220	—	436	602	1057	710	↑	*Kupuszina (r. h.)	820	1158	512	620	—	182	—	1138
255	234	—	501	619	1105	727	↑	Törökkanizsa	811	1150	503	612	—	174	—	1130
312	243	—	518	634	—	741	↑	Szanád	749	1129	441	540	—	172	—	1110
321	—	—	529	—	—	750	↑	Csóka	739	1120	432	530	—	161	—	1059
322	243	—	544	644	—	751	↑	ind. Csóka	738	—	428	518	—	160	—	1057
335	256	—	600	657	—	808	↑	Tisza-Szt.-Miklós	726	—	419	506	—	1247	—	1044
349	310	—	624	711	—	824	↑	Pádé	711	—	404	452	—	1232	—	1029
403	324	—	640	725	—	839	↑	*Esztermajor	654	—	349	427	—	1216	—	1013
415	336	—	700	737	—	851	↑	Bocsár	641	—	337	415	—	1205	—	1001
425	346	—	711	747	—	901	↑	érk. Karlova	630	—	324	350	—	1153	—	949
V.v. 4712 I-III	—	—	1021	850	—	554	érk.	Nagykikinda (147)	350	—	280	350	—	1110	—	713
610	409	—	—	657	—	—	ind.	Nagykikinda (147)	—	—	409	—	841	109	—	1031
444	401	801	—	755	—	—	ind.	Karlova (147)	—	—	308	—	754	1138	—	926
455	411	811	—	804	—	—	↑	Beodra	—	—	300	—	745	1129	—	916
505	421	821	—	812	—	—	↑	*Vinceér	—	—	251	—	735	1119	—	915
550	442	842	—	843	—	—	↑	Török-Becse-Aracs	—	—	230	—	715	1059	—	842
610	500	900	—	901	—	—	↑	Kumán	—	—	203	—	657	1041	—	754
639	519	919	—	916	—	—	↑	Melenze	—	—	149	—	643	1027	—	736
701	535	935	—	932	—	—	↑	Elemér	—	—	131	—	622	1006	—	708
718	550	950	—	947	—	—	↑	érk. Nagybecskerek	—	—	115	—	607	950	—	643
1209	1041	—	—	—	—	—	↑	érk. Pancsova	—	—	—	—	—	—	—	125
—	—	—	—	—	—	—	↑	érk. Szécsány (148)	—	—	—	—	—	810	—	—

Oda Nagyikikinda—Karlova.					Vissza							
V.-v. 4812 I-III	Sz.-v. 4802 I-III	Sz.-v. 4804 I-III	Sz.-v. 4806 I-III	Sz.-v. 4808 I-III	147.			Sz.-v. 4801 I-III	Sz.-v. 4803 I-III	Sz.-v. 4805 I-III	Sz.-v. 4807 I-III	V.-v. 4811 I-III
645 1010	—	—	940	225	—	—	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	—	—	715
753	445	985	122	355	—	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (136)	813	115710	380	—
—	—	—	—	—	—	—	↑	ind. Nagyikikinda (136)	—	—	285	624
351	700	1100	225	719	—	—	↑	ind. *Váalom	554	841	104	425
414	722	1120	245	739	—	—	↑	érk. Karlova (146)	528	821	1233	403
430	737	1134	259	753	—	—	↑	—	510	806	1220	351
—	—	—	—	—	—	—	↑	—	—	—	—	1031
—	—	—	—	—	—	—	↑	—	—	—	—	1008
—	—	—	—	—	—	—	↑	—	—	—	—	953

540-x.27